

## АНОТАЦІЯ

**Кас'янова С.Б. Емоційний інтелект у системі особистісних ресурсів безробітного.** – Кваліфікаційна наукова робота на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія». – Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, Київ, 2020.

У дисертації здійснено теоретичне обґрунтування та експериментально вивчено роль та місце емоційного інтелекту в системі особистісних ресурсів безробітного соціономічного напрямку професійної перепідготовки, запропоновано програму підвищення особистісних ресурсів безробітних шляхом розвитку їхнього емоційного інтелекту.

Визначено, що ситуація безробіття, професійна перепідготовка, подальший пошук роботи, працевлаштування за професіями соціономічного напрямку, які характеризуються нервово-психічним напруженням та навантаженням, необхідністю швидкого реагування, управлінням власним емоційним станом та розумінням внутрішніх станів оточуючих, потребують від безробітного значних особистісних ресурсів.

У роботі проведено аналіз основних теоретико-методологічних підходів до вивчення особистісних ресурсів та ресурсності особистості, розкрито психологічні аспекти дослідження феномену емоційного інтелекту.

На основі наукових джерел розроблено структурно-функціональну модель особистісного потенціалу безробітного соціономічного напрямку професійної перепідготовки. В модель ввійшли система особистісних ресурсів (емотивні ресурси – емоційний інтелект та психічні стани; ресурси стійкості – осмисленість життя, життєстійкість, смисложиттєві орієнтації; енергетичні ресурси – здоров'я та спосіб життя; ресурси саморегуляції – самоефективність, конструктивні копінг-механізми; мотиваційні ресурси – внутрішній мотив, мотив змагання, мотив самоповаги, оцінка рівня досягнутих результатів, ініціативність, мотивація до працевлаштування; ресурси конкурентоспроможності – системоутворюючі якості

конкурентоспроможної особистості), соціально-психологічні (соціальний інтелект, соціально-професійна компетентність) та фахово-компетентнісні ресурси (знання, уміння і навички).

Результати теоретичних досліджень та практика у сфері підготовки та перепідготовки безробітних показали, що важлива роль належить такому особистісному ресурсу безробітних як емоційний інтелект, який може виступати значущим елементом ресурсності особистості, так як вміння контролювати свої та чужі емоції (емоційні компетентності) допомагають актуалізувати наявні в системі ресурси.

З урахуванням аналізу наукових робіт розроблено модель емоційного інтелекту безробітного соціономічного напрямку професійної перепідготовки, яка включала рівні функціонування емоційного інтелекту (когнітивний, емоційний, поведінковий), функціональні характеристики (прийом та переробку емоційної інформації, емоційне реагування, застосування емоційних знань на практиці), змістовні характеристики (здатність до усвідомлення своїх емоцій та розуміння емоційного стану інших людей, здатність до управління своїми емоціями та контролю їх зовнішніх проявів, здатність викликати у інших людей ті чи інші емоції) та емоційні компетентності внутрішньоособистісного та міжособистісного спрямування: когнітивні (усвідомлення та розуміння безробітним своїх емоцій, причин їх виникнення (прояв рефлексії) та розуміння емоцій інших людей (прояв емпатії), емоційно-ціннісні (визнання безробітним цінностей емоцій у своєму розвитку та прийняття, як власних емоційних переживань, так і почуттів оточуючих, які відображають своєрідність та складність внутрішнього світу будь-якої людини), регуляторно-поведінкові (саморегуляція безробітним емоцій в поведінці та конструктивний вплив на емоційні стани оточуючих).

Здійснюючи аналіз проблеми розвитку емоційного інтелекту встановлено, що вона розглядається здебільшого в двох аспектах: в плані вивчення онтогенетичних змін в здібностях до розуміння і управління

емоціями та в контексті цілеспрямованого впливу на розвиток окремих складових емоційного інтелекту.

У процесі **констатувального етапу дослідження** було виділено три групи безробітних з високим, середнім та низьким рівнями розвитку емоційного інтелекту, які мали статистично значущі відмінності в проявах особистісних ресурсів таких як психічний стан, здоров'я та спосіб життя, життєстійкість, смисложиттєві орієнтації, конкурентоспроможність, самоефективність, стратегії копінг-поведінки, компоненти мотиваційної структури.

Побудована факторна модель емоційного інтелекту безробітних, що описувала понад 61,5% дисперсії масиву емпіричних даних, характеризувалася фактором «Міжособистісний емоційний інтелект» із 49,9% дисперсії та фактором «Внутрішньоособистісний емоційний інтелект» із 11,6% дисперсії. Дані фактори мали статистично значущі помірні зв'язки, як позитивні, так і негативні з особистісними ресурсами такими як психічний стан, здоров'я та спосіб життя, життєстійкість, смисложиттєві орієнтації, конкурентоспроможність, самоефективність, стратегії копінг-поведінки та компоненти мотиваційної структури.

Фактор «Внутрішньоособистісний емоційний інтелект» виступив більш значущим предиктом виразності таких змінних як «Тривожність», «Фрустрація», «Фізичне здоров'я», «Психічне здоров'я», «Екологічне здоров'я», «Зарядка і фізичний фітнес», «Життєстійкість», «Результативність життя», «Осмисленість життя», та «Здібність до саморозвитку», «Стресостійкість», «Внутрішній мотив», «Оцінка свого потенціалу», стратегії копінг-поведінки: «Уникнення», «Позитивна переоцінка». Фактор «Міжособистісний емоційний інтелект» став більш значущим предиктом виразності для таких змінних, як «Ригідність», «Творчість», «Лідерство», а також стратегій копінг-поведінки: «Вирішення проблеми» та «Планування рішення проблеми». Обидва ж фактори емоційного інтелекту прогнозували майже в рівній мірі прояв таких змінних як «Духовне здоров'я», «Соціальне

здоров'я», «Процес життя», «Локус контролю – Я», «Цілеспрямованість», «Здібність до професійного розвитку», «Конкурентоспроможність» та «Самоефективність».

Побудована модель особистісних ресурсів безробітних соціономічного напрямку професійної перепідготовки, що описувала понад 63,0% дисперсії масиву емпіричних даних, вмістила 12 факторів: «Фактор емоційного інтелекту» (24,44% дисперсії), а також «Фактор осмисленості життя», «Фактор конкурентоспроможності», «Фактор врівноваженого психічного стану», «Здоров'язберігаючий фактор», «Мотиваційний фактор», «Поведінковий фактор», «Фактор фізичного здоров'я», «Фактор самостійності», «Фактор контролю адиктивної поведінки» та «Фактор вирішення проблем».

Виділені фактори були задіяні при побудові моделі вірогідності успішного працевлаштування. Дана модель пояснювала 78,7% дисперсії залежної змінної «Успішне працевлаштування» та правильно передбачала настання даної події на 89,5%. Найбільш значущими виявилися «Фактор емоційного інтелекту», «Фактор осмисленості життя», «Фактор конкурентоспроможності», «Мотиваційний фактор», «Фактор вирішення проблем». При цьому першу позицію в моделі зайняв «Фактор емоційного інтелекту», зростання якого призводило до збільшення шансів настання події «Успішне працевлаштування» в 6,5 разів.

У результаті обробки даних «Анкети визначення рівня мотивації безробітної особи до працевлаштування» були виділені фактори мотивації до працевлаштування. Виявлено, що фактори «Успіх і робота» та «Зацікавленість в роботі» значущо позитивно пов'язані з обома факторами емоційного інтелекту – «Внутрішньоособистісним емоційним інтелектом» та «Міжособистісним емоційним інтелектом». Тобто, чим краще людина розпізнає свої емоції та вміє ними управляти, розуміє емоції інших людей, здатна викликати в них ті чи інші емоції та знижувати інтенсивність небажаних емоцій, тим ефективнішою буде взаємодія її з оточуючими, що

сприятиме одержанню бажаної посади та професійному успішному зростанню.

Таким чином, на основі одержаних результатів, припущення, що емоційний інтелект відіграє значну роль та займає провідне місце в системі особистісних ресурсів безробітних соціономічного напрямку професійної перепідготовки повністю підтвердилося.

Отримані результати констатувального дослідження були враховані в **формульованому експерименті** в «Програмі підвищення особистісних ресурсів безробітних». Підвищення особистісних ресурсів безробітних здійснювалося шляхом розвитку їхнього емоційного інтелекту. Тому до складових «Програми підвищення особистісних ресурсів безробітних» ввійшли: лекційний курс «Емоційний інтелект» та психологічна програма тренінгових занять «Розвиток емоційного інтелекту».

Участь безробітних в «Програмі підвищення особистісних ресурсів безробітних» сприяла розширенню у них уявлень про емоційний інтелект та його роль у життєдіяльності людини; зростанню емоційної обізнаності, самомотивації, емпатії; розвитку здатності до розуміння та управління емоціями, що привело до значного підвищення їхніх особистісних ресурсів, зокрема: самоефективності, конкурентоспроможності (за рахунок зростання в безробітних цілеспрямованості, творчості, лідерства, здібності до саморозвитку, стресостійкості, здібності до професійного розвитку), осмисленості життя (завдяки сприйманню безробітними свого життя як цікавий та емоційно насичений процес, а себе – як сильних особистостей, котрі мають достатню свободу вибору, щоб побудувати своє життя згідно зі своїми цілями та досягти результату).

**Наукова новизна та теоретичне значення** дослідження полягає в тому, що *вперше*:

- розроблено структурно-функціональну модель особистісного потенціалу безробітного соціономічного напрямку професійної

перепідготовки, до якої ввійшли система особистісних ресурсів, соціально-психологічні та фахово-компетентні ресурси;

- проаналізовано роль та місце емоційного інтелекту в системі особистісних ресурсів безробітних соціономічного напрямку професійної перепідготовки; розроблено модель емоційного інтелекту, що включає рівні функціонування емоційного інтелекту, функціональні характеристики, змістовні характеристики та емоційні компетентності внутрішньоособистісного та міжособистісного спрямування;

- побудовано факторну модель емоційного інтелекту безробітних соціономічного напрямку професійної перепідготовки, де першу позицію зайняв фактор із комплексом міжособистісних характеристик емоційного інтелекту, а другу – фактор, до якого ввійшли характеристики внутрішньоособистісного емоційного інтелекту;

- уточнено характер взаємозв'язків між емоційним інтелектом та показниками особистісних ресурсів безробітних;

- побудовано модель особистісних ресурсів безробітних соціономічного напрямку професійної перепідготовки, де фактор емоційного інтелекту виступив в порівнянні з іншими найбільш значущим її елементом;

- встановлено фактори, що впливають на вірогідність успішного працевлаштування, серед яких фактор емоційного інтелекту зайняв провідне місце;

- виявлено, що фактори «Успіх і робота» та «Зацікавленість в роботі» значущо позитивно пов'язані з емоційним інтелектом;

- обґрунтовано, розроблено та апробовано програму підвищення особистісних ресурсів безробітних шляхом розвитку їхнього емоційного інтелекту.

*Уточнено, поглиблено та розширено сутність понять «емоційний інтелект», «особистісні ресурси безробітних», «система особистісних ресурсів безробітних», «особистісний потенціал безробітного», «ресурсність особистості безробітного».*

*Доповнено наукові уявлення про роль та місце емоційного інтелекту в системі особистісних ресурсів безробітних.*

*Набули подальшого розвитку положення про особливості підвищення особистісних ресурсів безробітних шляхом розвитку їхнього емоційного інтелекту.*

**Практичне значення одержаних результатів** полягає у тому, що: матеріали дисертаційного дослідження, одержані емпіричні результати, а також програма підвищення особистісних ресурсів безробітних шляхом розвитку їхнього емоційного інтелекту можуть бути використані у психологічній практиці спеціалістами державної служби зайнятості для поглиблення змісту їх профдіагностичної та профконсультаційної роботи з безробітними, у практиці професійного відбору та професійної орієнтації, в навчальних програмах під час професійного перенавчання безробітних.

Основні висновки, рекомендації та напрацювання дисертаційного дослідження були впроваджені у навчальний процес Харківського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості України (довідка про впровадження № 1057 від 24.07.2020), кафедри психології (акт впровадження №33/13/20 від 17.01.2020) та Центру підвищення кваліфікації керівних працівників та фахівців державної служби зайнятості Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України (акт впровадження №33/13/20 від 17.01.2020), а також під час роботи круглих столів «Актуальні питання самореалізації особистості в освітньому просторі» в Інституті психології імені Г.С. Костюка (довідка № 72-01-18 від 22.01.2018, довідка № 102-01-12 від 27.02. 2020).

**Ключові слова:** емоційний інтелект, безробітні соціономічного напрямку професійної перепідготовки, особистісні ресурси, ресурсність, психічний стан, здоров'я, спосіб життя, конкурентоспроможність, самоефективність, смисложиттєві орієнтації, життєстійкість, мотивація до працевлаштування, стратегії копінг-поведінки, тренінг, вправи.

## ABSTRACT

**Kasianova S.B. Emotional intelligence in the system of personal resources of unemployed.** – Qualifying scientific paper. Manuscript copyright.

The dissertation for obtaining a degree of Doctor of Philosophy in the field of study 05 «Social and Behavioral Sciences» within the subject area 053 “Psychology”. – Ukrainian State Employment Service Training Institute (USESTI), Kyiv, 2020.

The dissertation presents a theoretical substantiation and experimentally defined the role and place of emotional intelligence in the system of personal resources of unemployed in socio-economic field of professional retraining. In the work was also proposed a program to increase personal resources of the unemployed by developing their emotional intelligence.

In the study was determined that the situation of unemployment, retraining, further job search, employment by occupation in socio-economic direction, characterized by mental stress and pressure, the need for rapid response, control their own emotional state and understanding the internal states of people around demanding from unemployed considerable personal resources.

The paper analyzes the main theoretical and methodological approaches to the study of personal resources and resourcefulness of the individual. It also reveals the psychological aspects of the study of the emotional intelligence phenomenon.

Based on scientific sources, the structural and functional model of the unemployed personal potential in socio-economic field of professional retraining has been developed. The model includes a system of personal resources (emotional resources – emotional intelligence and mental states; resources of stability – meaningfulness of life, vitality, meaningful life orientations; energy resources – health and lifestyle; resources of self-regulation – self-efficacy, constructive coping mechanisms; motivational resources – internal motivation, the motivation to compete, the motive of self-esteem, evaluation of progress, initiative, motivation to find a job, resources of competitiveness – these are the system-

forming qualities of the competitive personality), socio-psychological (social intelligence, social and professional competence) and professional-competency resources (knowledge, skills and abilities).

The results of theoretical researches and practice in the field of training and retraining of the unemployed have shown that an important role belongs to such personal resource of the unemployed as emotional intelligence, which can be a significant element of resourcefulness of the individual. Because the ability to control their own and others' emotions (emotional competencies) help to update the resources available in the system.

Taking into account the analysis of scientific works, a model of emotional intelligence of the unemployed in socio-economic field of professional retraining was developed. This model included levels of emotional intelligence functioning (cognitive, emotional, behavioral), functional characteristics (reception and processing of emotional information, emotional response, application of emotional knowledge in practice) meaningful characteristics (the ability to understand their own emotions and understand the emotional state of others, the ability to manage their own emotions and control their external manifestations, the ability to evoke certain emotions in others) and emotional competencies intrapersonal and interpersonal orientation: cognitive (awareness and understanding of the unemployed their own emotions, the reasons for their occurrence (manifestation of reflection) and understanding the emotions of others (manifestation of empathy)), emotional-value (recognition by the unemployed the values of emotions in their development and acceptance of their own emotional experiences and feelings of others, which reflect the originality and complexity of the inner world of any person), regulatory-behavioral (self-regulation of the unemployed emotions in behavior and constructive influence on the emotional states of others).

While analyzing the problem of emotional intelligence, it is established that it is considered mainly in two aspects: in terms of studying ontogenetic changes in the ability to understand and manage emotions and in the context of targeted influence on the development of individual components of emotional intelligence.

In the process of **ascertaining the study**, three groups of unemployed people with high, medium and low levels of emotional intelligence were identified, who had statistically significant differences in the manifestations of personal resources such as mental state, health and lifestyle, vitality, meaningful life orientation, competitiveness, self-efficacy, coping behavior strategies, components of motivational structure .

In the study was build the emotional intelligence's factor model for unemployed, which describes more than 61,5% of the empirical variance array data, characterized by the factor «Interpersonal emotional intelligence» with 49,9% of the variance and the factor «Intrapersonal emotional intelligence» with 11,6% of the variance. These factors had statistically significant moderate correlations, both positive and negative, with personal resources such as mental state, health and lifestyle, vitality, meaningful life orientations, competitiveness, self-efficacy, coping strategies and components of the motivational structure.

The factor «Intrapersonal emotional intelligence» was a more significant predictor of the expression of such variables as «Anxiety», «Frustration», «Physical Health», «Mental Health», «Environmental Health», «Exercise and physical fitness», «Sustainability», «Performance of life», «Factor meaningfulness of life», «Ability to self-develop», «Stress resistance», «Internal motive», «Assessment of the own potential», as well as strategies of coping behavior: «Avoidance», «Positive revaluation». The factor «Interpersonal emotional intelligence» has become a more significant predictor of expressiveness for such variables as «Rigidity», «Creativity», «Leadership», as well as coping behavior strategies: «Problem solving» and «Planning of problem solving». Both are also factors of emotional intelligence that predicted almost equally the manifestation of the such variables as «Spiritual health», «Social health», «Life process», «Dedication», «Locus of control – I», «Capacity for professional development», «Competitiveness» and «Self-efficacy».

The build model of personal resources of unemployed in the socio-economic field of professional retraining described more than 63,0% of the empirical

data variance. It contained 12 factors: «Factor of emotional intelligence» with 24,44% of variance, as well as such factors as «Factor meaningfulness of life», «Factor of competitiveness», «Balanced mental state factor», «Health factor», «Motivational factor», «Behavioral factor», «Physical health factor», «Independence factor», «Addictive behavior control factor» and «Problem solving factor».

The selected factors were involved in building a model of the probability of successful employment. This model explained 78,7% of the dependent variable's variance «Successful employment» and correctly predicted the occurrence of this event by 89,5%. The most important were here - «Factor of Emotional Intelligence», «Factor meaningfulness of life», «Factor of competitiveness», «Motivational factor», «Factor of solving the problems». At the same time, the first position in the model was taken by the «Factor of Emotional Intelligence», the growth of which led to an increase in the chances of the event «Successful Employment" by 6,5 times.

As a result of data processing «Questionnaires to determine the level of motivation of the unemployed to employment» factors of motivation to employment were identified. It was found that the factors «Success and Work» and «Interest in Work» are significantly positively related to both factors of emotional intelligence – «Intrapersonal emotional intelligence» and «Interpersonal emotional intelligence». That is, the better a person recognizes and manages its own emotions, understands the emotions of others, is able to evoke certain emotions and reduce the intensity of unwanted emotions, the more effective will be his interaction with others, which will contribute to the desired position and professional success. .

Thus, based on the obtained results, the assumption that emotional intelligence plays a significant role and occupies a leading place in the system of unemployed personal resources in the socio-economic field of professional retraining has been fully confirmed.

The results of the statement were taken into account in the **formative experiment** in the «Program to increase the personal resources of the unemployed». The increase of personal resources of the unemployed was carried out by developing their emotional intelligence. So components of the «Program to increase the personal resources of the unemployed» included: course of lectures «Emotional Intelligence» and psychological trainings program «Development of emotional intelligence».

The participation of the unemployed in the «Program to increase the personal resources of the unemployed» contributed to the expansion of their insights about emotional intelligence and its role in human life; growth of emotional awareness, self-motivation, empathy; development of the ability to understand and manage emotions, which led to a significant increase in their personal resources, in particular: self-efficacy, competitiveness (due to growth in the unemployed focus, creativity, leadership, ability to self-development, stress, ability to develop professional), meaningfulness of the life (due to the perception of the unemployed of their lives as an interesting and emotional process, and themselves - strong individuals who have enough freedom of choice to build their lives according to their goals and achieve results).

**The scientific novelty and theoretical significance of the study** is that *for the first time*:

- developed structural and functional model of unemployed's personal potential in the socio-economic field of professional retraining, which includes a system of personal, social, psychological and professional-competency resources;
- the role and place of emotional intelligence in the system of the unemployed personal resources in the socio-economic field of professional retraining were analyzed; a model of emotional intelligence has been developed, which includes the levels of emotional intelligence's functioning, functional characteristics, content characteristics and emotional competencies of intrapersonal and interpersonal orientation;

- the factor model of unemployed emotional intelligence in the socio-economic field of professional retraining was built, where the first position was taken by a factor with a set of interpersonal characteristics of emotional intelligence, and the second – a factor which included characteristics of intrapersonal emotional intelligence;

- the nature of the relationship between emotional intelligence and indicators of unemployed personal resources is clarified;

- the model of personal resources of the unemployed in the socio-economic field of professional retraining was built, where the factor of emotional intelligence was compared with its other most significant elements;

- the factors influencing probability of successful employment were established, among which the factor of emotional intelligence takes the leading place;

- it was found that the factors «Success and work» and «Interest in work» are significantly positively related to emotional intelligence;

- substantiated, developed and approved the program to increase the personal resources of the unemployed by developing their emotional intelligence.

The essence of the concepts «emotional intelligence», «personal resources of the unemployed», «system of the unemployed personal resources», «personal potential of the unemployed» and «resourcefulness» is *specified, deepened and expanded*. *Scientific ideas* about the role and place of emotional intelligence in the system of personal resources of the unemployed have been *supplemented*.

Provisions on the peculiarities of increasing the personal resources of the unemployed by developing their emotional intelligence have *been further developed*.

**The practical significance of the study** is that: materials of dissertation research, obtained empirical results, as well as a program to increase the personal resources of the unemployed by developing their emotional intelligence can be used in psychological practice by public employment service specialists to deepen

the content of their professional diagnostic and counseling work with unemployed, in the practice of professional selection and vocational guidance, as well as in training programs during vocational retraining of the unemployed.

The main conclusions, recommendations and developments of the dissertation research were introduced into the educational process of the Kharkiv Center of Vocational Education of the State Employment Service of Ukraine (implementation reference № 1057 from 24.07.2020), Department of Psychology (implementation act №33/13/20 of 17.01.2020) and the Center for Advanced Training of Managers and Specialists of State Employment Service at the Institute of Personnel Training of the State Employment Service of Ukraine (implementation act №33 /13/20 of 17.01.2020), as well as during the round tables «Actual issues of self-realization of the individual in the educational space» at the Institute of Psychology named after G.S. Kostyuk (reference №72-01-18 from 22.01.2018, reference № 102-01-12 from 27.02.2018).

**Key words:** emotional intelligence, socio-economic retraining unemployed, personal resources, resourcefulness, mental state, health, lifestyle, competitiveness, self-efficacy, meaningful life orientations, resilience, motivation to work, coping behavior strategies, training, exercises.

## Список публікацій здобувача

*Статті в наукових фахових виданнях з психології, включених до переліку, затверджених МОН України, та міжнародних наукометричних баз даних:*

1. Кас'янова С. Б. Особливості впливу емоційного інтелекту на особистісні ресурси подолання складних життєвих ситуацій. *Вісник Одеського національного університету. Психологія*. Одеса, 2018. Вип. 2 (48). С. 83-90. ISSN 2304–1609 (Print).

DOI: [https://doi.org/10.18524/2304-1609.2018.2\(48\).145636](https://doi.org/10.18524/2304-1609.2018.2(48).145636)

2. Смирнова О. П., Кас'янова С. Б. Особливості впливу емоційного інтелекту на вибір стратегій копінг-поведінки. *Теорія і практика сучасної психології*. Запоріжжя, 2018. Вип. 4. С. 38-42. ISSN 1813-3405.

3. Кас'янова С. Б. Роль емоційного інтелекту в розвитку лідерських якостей особистості. *Психологічні перспективи*. Луцьк, 2018. Вип. 31 С. 118-130. ISSN 2227-1376 (Print), ISSN 2308-3743 (Online).

DOI: <https://doi.org/10.29038/2227-1376-2018-31-118-130>

4. Кас'янова С. Б. Емоційний інтелект як індикатор психічного стану. *Теорія і практика сучасної психології*. Запоріжжя, 2018. Вип. 3. С. 28-33. ISSN 1813-3405.

5. Смирнова О. П., Кас'янова С. Б. Дослідження емоційного інтелекту, здоров'я та способу життя безробітних, які перебувають на етапі професійної перепідготовки. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. Київ, 2019. № 2-3 (17). С. 105-113. ISSN 2411-3190.

DOI: <https://doi.org/10.31108/2.2019.3.17.7>

6. Кас'янова С. Б. Роль емоційного інтелекту в розвитку самоефективності. *Теорія і практика сучасної психології*. Запоріжжя, 2019. Вип. 6. Т.1. С. 55-59. ISSN 2663-6026 (Print), ISSN 2663-6034 (Online).

DOI: <https://doi.org/10.32840/2663-6026.2019.6-1.12>

7. Смирнова О. П., Кас'янова С. Б. Дослідження конкурентоспроможності та емоційного інтелекту майбутніх фахівців

соціономічних професій. *Теорія і практика сучасної психології*. Запоріжжя, 2019. Вип. 4. Т.1. С. 28-34. ISSN 2663-6026 (Print), ISSN 2663-6034 (Online). DOI: <https://doi.org/10.32840/2663-6026.2019.4-1.9>

*Статті в зарубіжних наукових періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних:*

8. Kasianova S. B. Validation of the emotional intelligence development in adults. *The European Journal of Humanities and Social Sciences*, Premier Publishing s.r.o. Vienna. 1. 2020. Pp. 130-133. ISSN 2414-2344. DOI: <https://doi.org/10.29013/EJHSS-20-1-130-133>

*Статті у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних:*

9. Кас'янова С. Б. Дослідження емоційного інтелекту майбутніх фахівців соціономічних професій. *Міжнародний науковий журнал «Науковий огляд»*. Том 6 (59), 2019. С.127-140. ISSN 2311-4509 (Print), ISSN 2311-4517 (Online).

10. Кас'янова С. Б. Емоційний інтелект та особистісні ресурси подолання складних життєвих ситуацій. *Посттравматичний стрес: дорослі, діти та родини в ситуації війни*. Міжнародне науково-практичне видання / заг.ред. І. Маноха, Г. Собчук.Том1. Варшава. Київ, 2017. С. 357-372. ISBN 978-965-2760-83-5.

*Статті та тези апробаційного характеру:*

11. Кас'янова С. Б. Вплив емоційного інтелекту на життєстійкість безробітних. *Організаційно-управлінські та психологічні аспекти сучасного ринку праці України* : зб. наук. праць VI всеукр. наук.-практ. конф. студентів та аспірантів, м. Київ 27 листоп. 2017 р. Київ, 2017. С.54-60.

12. Кас'янова С. Б. Емоційний інтелект як фактор самоактуалізації особистості. [Електрон. ресурс]: Reports of Table Talk «Actual issues of personal self-employment in the educational space», December 18, 2017.

Fundamental And Applied Researches In Practice Of Leading Scientific Schools,  
Київ.

Режим доступу: <https://fdotadotr.wordpress.com/reports-of-round-table-talk-actual-issues-of-personal-self-employment-in-the-educational-space-december-18-2017/>

13. Кас'янова С. Б. Розвиток емоційного інтелекту як фактор підвищення конкурентоздатності особистості. *Організаційно-управлінські та психологічні аспекти сучасного ринку праці України: тези доповідей VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів (27 листопада 2017 року, м. Київ), 2017. С.27-30.*

14. Кас'янова С. Б. Особистісні ресурси подолання складних життєвих ситуацій (безробіття). *Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (22-23 лютого 2018 року, м. Суми). Суми, 2018. С.52-53.*

15. Смирнова О. П., Кас'янова С. Б. Темперамент як біологічна передумова емоційного інтелекту. *Інтеграційні можливості сучасної психології та шляхи її розвитку. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (18-19 жовтня 2018 року, Запоріжжя). Запоріжжя, 2018. С.18-20.*

16. Smirnova O., Kasianova S. The role of emotional intelligence solving problems of unemployment. Proceedings of 48 International scientific conference «Experience of the past, practice of the future» (Morrisville, Lulu Press, April 6, 2019), p. 142-148.

17. Смирнова О. П., Кас'янова С. Б. Основні напрями розвитку емоційного інтелекту безробітних. *Психологічні науки: теорія і практика сучасної науки: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 16-17 серпн. 2019 р. Запоріжжя, 2019. С.11-14.*

18. Smirnova O., Kasianova S. The role of emotional intelligence in maintaining health. Proceedings of the 1-st International Symposium on Intellectual Economics, Management and Education (September 20, 2019. Vilnius

Gediminas Technical University.), Vilnius: Vilnius Gediminas Technical University, p. 389-391.

19. Кас'янова С. Б. Вплив емоційного інтелекту на стресостійкість безробітних. *Психологія травми: дискусійні питання психологічної допомоги*: тези Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 20-21 квітня 2017 року). Запоріжжя, 2017. С. 42-43.

20. Смирнова О. П., Кас'янова С. Б. Роль емоційного інтелекту у професійному становленні майбутніх працівників соціономічних професій [Електрон.ресурс]: Reports of Table Talk «Educational space in the context of humanistic paradigm: the psychological priorities of modernity», November, 12, 2018. Fundamental And Applied Researches In Practice Of Leading Scientific Schools, Режим доступу: <https://fdotadotr.wordpress.com/educational-space-in-the-context-of-humanistic-paradigm-the-psychological-priorities-of-modernity-dedicated-to-the-creative-heritage-of-i-o-synytsa-november-12-2018/>

21. Кас'янова С. Б. Емоційний інтелект як ефективний ресурс копінг-поведінки. *Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми*: матеріали Всеукраїнської конференції з міжнародною участю (31 травня 2018 року, Київ). Київ, 2018. С. 105-109.

22. Кас'янова С. Б. Емоційний інтелект та самоефективність особистості як дієві фактори успішного працевлаштування. *Організаційно-управлінські та психологічні аспекти сучасного ринку праці України*: тези доповідей VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених (29 жовтня 2019 року, м. Київ). Київ, 2019. С.27-30.

23. Kasianova S. Emotional intelligence of individual in contexts of modern psychological research. Освітній простір в контексті гуманістичної парадигми: психологічні пріоритети сучасності: збірник наукових праць / за ред. С. Д. Максименка. Київ-Оттава: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, Fundamental And Applied Researches In Practice Of Leading Scientific Schools, 2020. С.85-92. ISBN 978-1-77192-432-0 (Canada).

Режим доступу:

<https://fdotadotr.files.wordpress.com/2020/05/d09cd0b0d182d0b5d180d196d0b0d0bbd0b8-d0bad180d183d0b3d0bbd0bed0b3d0be-d181d182d0bed0bbd183-d098d09f.pdf>

URL: <https://lib.iitta.gov.ua/720332/>

24. Кас'янова С. Б. Емоційний інтелект як фактор психологічного здоров'я. *Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми: збірник тез наукових доповідей III Всеукраїнської конференції з міжнародною участю (31 березня 2020 року, Київ)*. Київ, 2020. С. 91-95.